

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 462/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen matkustajavirroista Venäjältä ja rajanylitysten rajoituksista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Wihosen/ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 462 vp:

Aikooko Suomi tarkastella linjauksiaan venäläisille myönnettävien viisumien osalta Viron, Latvian, Liettuan ja Puolan tavoin,

miten hallitus aikoo reagoida venäläisten kasvavaan matkustajavirtaan Suomen kautta ja

onko Suomen asema ainoana Venäjän EU-rajan valtiona, johon venäläisturistit pääsevät, hallituksen mielestä toivottava vai pitäisikö linjauksia tarkastella uudelleen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

EU-Venäjä viisumihelpotussopimuksen keskeyttäminen astui voimaan 12.9.2022. Schengen viisumia hakevien Venäjän kansalaisten viisumihakemuksiin sovelletaan 12.9.2022 lukien viisumisäännöstöä ja he ovat samassa asemassa muiden kolmansien maiden viisumihakijoiden kanssa. Viisumihakemuksia arvioidaan viisumisäännöstön mukaisesti aiempaa tarkemmin. Viisumin hakemisesta tulee kalliimpaa, hankalampaa ja hitaampaa. Jatkossa Suomen Venäjällä myöntämien ja siten myös voimassaolevien viisumien määrä putoaa huomattavasti.

Hallituksen 16.8. hyväksymän linjauksen mukaisesti Ulkoministeriö rajoitti 1.9.2022 alkaen Venäjällä varattavissa olevien viisumihakemusaikojen määrää 500 aikaan päivässä. Turismitarkoituksessa viisumia hakeville on avattu syyskuun alusta alkaen keskimäärin 100 aikaa päivässä. Turisteille varatut ajat laskivat 10 %: iin elokuun hakemuksen jättöajoista. Suomi rajoittaa myös huomattavasti monikertaviisumeiden myöntämistä 12.9. jälkeen vastaanotettujen viisumihakemusten osalta.

Suomessa Rajavartiolaitos on toimivaltainen viranomainen, joka arvioi maahantulon edellytykset Suomen rajalla. Mikäli henkilöllä on maahantulokielto tai jos henkilön viisumi on mitätöity tai kumottu, maahanpääsy evätään. Suomen viranomaisten yhtenäinen käsitys on, ettei venäläisten matkailijoiden maahantulo ilmiötasolla aiheuta uhkaa yleiselle turvallisuudelle. Yksittäiset

henkilöt voivat muodostaa riskejä myös yleiselle turvallisuudelle, mutta niihin vastataan tehokkaammin oikeasuhteisilla työkaluilla.

Tasavallan presidentin ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta (TP-UTVA) muodostivat 23.9.2022 yhteisen käsityksen siitä, että Venäjän kansalaisten maahantuloa ja viisumien myöntämistä tulee merkittävästi rajoittaa, koska tämän voidaan katsoa vaarantavan Suomen kansainvälisiä suhteita.

Venäläisten matkailijoiden valtaenemmistölle helpoin reitti EU-alueelle on jatkossakin lentoyhteys Istanbulin, Dohan, Tel Avivin, Dubain, Belgradin ja muiden välilaskupaikkojen kautta. Vaikka Suomi tekisi kaikki samat rajoitukset kuin Baltian maat, iso reitti EU- ja Schengen-alueelle jäisi auki.

Suomi on 20.9.2022 lähetetyssä kirjeessään ehdottanut komissiolle, että komissio antaisi suosituksen, jonka mukaan ne jäsenvaltiot, jotka estävät maahanpääsyn Venäjän kansalaisilta itse myöntämällään viisumilla, tekisivät sen Schengen-järjestelmässä määrätyin perustein, joko kuomamalla tai mitätöimällä henkilön viisumin, tai asettamalla henkilön maahantulokieltoon. Tämä antaisi mahdollisuuden evätä saman henkilön maahantulo toiseen jäsenvaltioon ilman erillistä, tapauskohtaista uusharkintaa jokaisen kohdalla.

Huomioiden viisumipolitiikka osana EU:n pakotetoimia, on mahdollista, että EU:n Venäjää koskeva viisumipolitiikka tulee vielä kiristymään entisestään. Suomi on EU:n ulkoministerikouksessa 19. syyskuuta esittänyt, että EU:n yhtenäisyyden vahvistamiseksi turistiviisumit tulisi ottaa EU:n pakotteiden piiriin.

Helsingissä 5.10.2022

Ulkoministeri Pekka Haavisto